

Günlük çalışma hayatına dair, tecrübelerimden yola çıkarak sizin için hazırladığım, çalışma önerileri...

benden söylemesi

Ceyhan AKGÜN

Grafik Tasarımcı ve Danışman

1. Benden Söylemesi: Dosya Kaydetme Şekli

Bir reklam ajansının otomatiğe bağlanmış bir tasarımcısı ya da müşteri odaklı hizmetler veren bir tasarım ofisinde çalışsın.

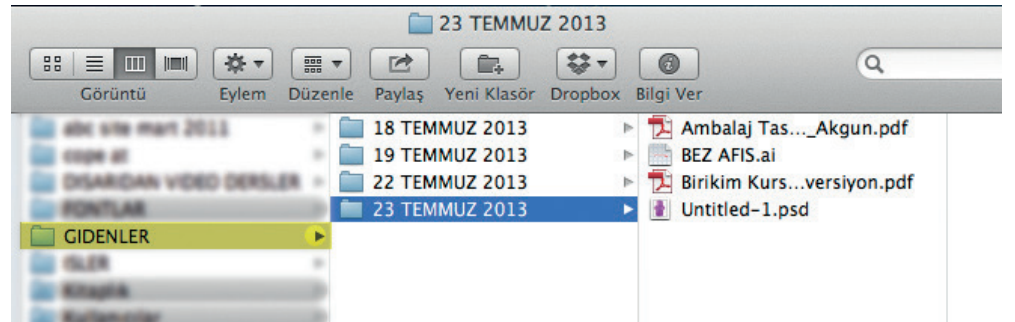
Aynı proje üzerinde müşteriden acil koduyla onlarca revizyon, istek gelir ve aynı gün istenir, onay sonrası baskı dökümanları istenir.

Ben bu yoğun trafik içinde bir çalışma yöntemi uyguluyorum. Bu sayede hem tertipli, hem de arşiv yönüyle kullanabileceğim bir sisteme kavuşmuş oluyorum.

Bilgisayarınızda, uygun bir yerde "**Gi-**

DENLER, GÖNDERİLENLER" isminde bir klasör açın ve günün ilk işi olarak o günün tarihini bu klasör içinde oluşturun; **12 Mart 2013**, gibi.

Sizden istenilen revizyon, tasarım, müşteri onayı, jpeg, pdf ve baskı dosyalarını sürekli o günün klasörüne kaydedin, oradan maille müşterinize gönderin. Aynı çalışma için aynı gün 5 ayrı revizyon mu istendi hepsini aynı yere kaydedin. Her gün o günün tarihini açın ve devam edin. Baskıya giden dosyaları bile bu klasöre kollekleysin, paketleyin. Buradan wetransfer, ftp, DVD, CD vb. yöntemlerle baskı dökümanlarını ilgili yerlere ulaştırın.

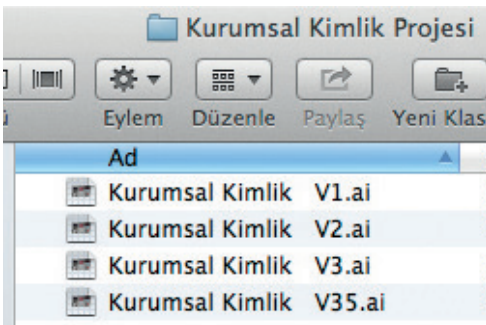

Ben yıllardır bu şekilde çalışıyorum ve bu yöntem çoğu kez hayatımı kurtardı, ayrıca zaman kazandım, "**bu gün ne yaptın ki**" sorusuna istersen şu tarihte ne yaptığımı dahi açıklayabilirim gibi havalar attım :). Yanlış brief edilen bilgilerin sonucu oluşan hataların kimlerden kaynaklandığını rahatlıkla gösterdim, tekrar tekrar istenilen baskı belgeleri için yeniden hazırlık ve kontroller yapmadım. Zaten yapılması var dedim servis ettim.

1,5 yıldır bulunduğum bilgisayarda tüm çalışmalarımı yapıyorum yer sorunu yaşamıyorum. Kullandığınız bilgisayarlara ikinci bir HD rahatlıkla bağlanabilir.

2. Benden Söylemesi: Belge Kayıt Versiyonları Oluştur!

Günlük çalışma ortamlarında tasarımcıların çok önemli işlerde dahi çok basit üşengeçlikleri, ihmalkarlıkları pahalı sonuçlara yol açıyor.

Bir işe başladın, dosyayı hemen kaydet ve adının sonuna **İŞİN ADI V1.ai** ismini ver. Bir süre sonra çalışmayı açtın üzerinde önemli değişiklik yaptın **İŞİN ADI V2.ai** olarak kaydet. Müşteriden revizyon geldi uyguladın kaydederken "Save As" **İŞİN ADI V3** olarak kaydet. Bu V20 olsa bile

üşenme, şeytana uyma beni dinle **V21**'i kaydetmekten geri durma. Proje tamamlanır, basılır müşteriye sağ salim teslim edilir sonra ilk versiyonları silersin. Ben bu konuda da temkinli davranıyorum ve aynı belge klasöründe "Dikkate Alma" isminde bir klasör açarak eski versiyon ve taslak çalışma belgelerini buraya koyuyorum. Müşterilerimizin geri dönüş merakları ne yazık ki ünlüdür, ne me lazım paronayası içinde her şeyimi uygun bir dosyalama sistemi içinde tutarım.

Böyle yaparsan ne olur; tasarımını son ana kadar her türlü güvenliğini almış oldun, belge bozulmalarına karşı korumuş oldun, müşterinin ani geri dönüşlerine karşı hazırlıklı olmuş oldun, vaz geçtim başa dönlere karşı hazırlıklı olmuş oldun, terslikler karşısında saçını başını yolmamış oldun, "**abi bu belge bozuldu açılmıyor her şeyi yeniden mi yapacağım**", "**nasıl işimi kurtarırım**" sorusunu artık unutmmuş oldun...

Bu önerime karşı, bilgisayarımda çok yer tutar diye şikayet edeceksin, aslında şeytan sana söyletecek bunları, bir sürü dosya kalabalıklığı oluşacak diyecek şeytan muhalefet ettirecek sana, aman boş ver diyeceksin, bi şey olmaz diyeceksin... deme, beni dinle! Bunları söylemekten başımda saç kalmadı!

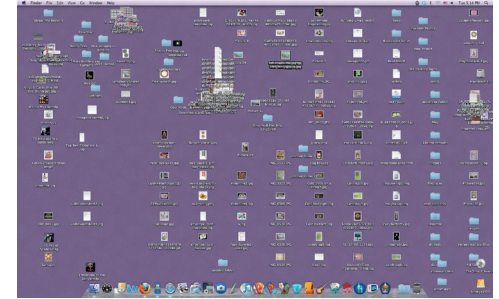
Bir gün verilerin uçtuğunda, belgen açılmadığında **-Arkadan Türk filmlerinin duygusal sahne müziği çalsın ve dış ses konuşsun-** dosya alanı şişiyor mu, Terabaytlarca HD'yi doldurma korkun mu var, 250 TL'lik 1.5 TB'lık bir yedek HD mi daha önemli, yoksa,

250 sayfalık bir işin artık açılmıyor oluşu ve iki gün iki gece eve gidmeden bu işi yeniden yapmanın dayanılmaz hafifliği mi? Benden söylemesi arkadaş...

3. Benden Söylemesi: Senden Öne Yapılmış Yarım İşler

Yeni bir şirkette yeni bir işe başladın, öncelikle hayırlı olsun, Allah utandırmasın.

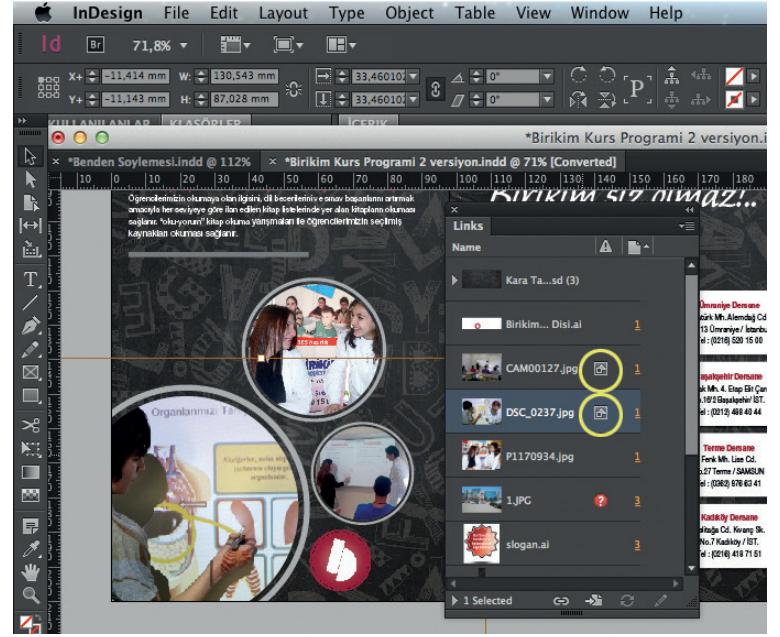
Oturdun bilgisayarın başına, baktın ki senden önceki grafiker her zaman olduğu gibi dağınık çalışmış, dosya kayıtları bir sürü yerde, bi derli toplu dosya kaydedemiyorlar değil mi? Bizi dinlemedikleri için o grafikerler dosyalarına son1, son 2, onaylı 1, final 1, final2, valla bitti 1 vb. isimler koyuyorlar, koymuşuzdurda zamanında!

Bir sürü tam bitmemiş iş ve baskıya hazır olan, onaylanmış iş var, vardır da, hep var olacaklar! En çok bu onaylanmış, baskıya hazır olan işlerden korkacaksın. Diğerleri nasıl olsa henüz onay aşamasında, kontrol etme vaktin ve sürecin var.

Tüm meslektaşların için geçerlidir bu söyleyeceklerim, kimse alınmasın güvenmesin.

Yapılmış bu işleri dünyanın en bilgisiz, en sakar, en unutkan, gerisini sen

süsle... kişisi hazırlamıştır diye düşün, öyle kontrol et, ama bu düşüncelerini kimseyle paylaşma tabii ki.

Tüm bilgileri yeniden, sıfırdan tek tek kontrol et, kendin ilgili kişilerden tekrar onay al. Burada bir yol ayrımına girersin, sorumlusu sen olmayacaksa zaten beni dinlemeyeceksin, sallayacaksın yine biliyorum, ama dinle. Sorumluluk sende ise, kılı kırk yar, acele etme, kulaklarını acil çalan telefona kapat. Bunları yapmazsan %80 işi hatalı olarak, eksik bilgilerle baskıya gönderme ihtimalin vardır...

Daha ilk günden karizmayı çizdirirsin ona göre. Geçmişte 3 ayrı iş yerinde, aynı söylediğim gibi baskıya hatalı iş gönderdim, sözde bitmiş hazır işlerdi bunlar.

Bu arada, her işi baskıya gönderirken karşı tarafta bu işten anlamayan, çaylak bir operatör, baskı öncesi hazırlık uzmanı olduğunu düşünerek, onun dahi anlayabileceği yalınlıkta, temiz

bir iş gönder.

Malum İsveçli doktorların yaptıkları araştırmalara göre, yeni bir işe başlayan bir grafikerin eski yarım işler, daha önceden yapılmış işlerin baskı süreçlerinde hata yapma olasılıkları çok yüksekmiş... İsveçliler ne derse doğru biliyorsun!

4. Benden Söylemesi: Dosya Kayıt Formatlarını ve Biçimleri

Yıllardır dirsek çürüttünüz, boyun fitiği, bilek ağrıları çektiniz. Göbeklerimiz oturmaktan, abur cuburdan yağ bağladı. Her gün yaptığınız bazı işlemleri neden ve niçin yaptığınızı hiç düşündünüz mü?

Kullandığın dosya formatlarını yeniden gözden geçirin. Doğru yerde doğru olanı mı kullanıyorsun, yoksa sürekli aynı şekilde mi çalışıyorsun?

Çalıştığın belgenin MB değeri çok şişiyorsa, program yavaş çalışıyorsa Illustrator'da yüksek kaliteli JPEG dosyasını kullanabilirsin. InDesign'da

görüntü çözünürlüğünü değiştirme olanağı sebebiyle bu durum ikinci planda.

Ayrıca Illustrator'da Illustrator belgesini "PLACE" ile aktif çalıştığın belge içine çağırman, kullanman sana ayrıca performans kazandırabilir.

Asla, programlar arasında **COPY/PASTE**'i bir belge transfer çözümü olarak kullanma. Sadece ve sadece düz yazı için bu kısa yolu kullanabilirsin. Ne Illustrator'da ne de InDesign programında **EMBEDED** yapma, görselleri program içine gömme. Illustrator vektörel belgeleri InDesign'a COPY/PASTE olarak aktarma, her şeyi **PLACE** komutuyla al.

Zamanla düz yazı, Word, Excell belgelerini dahi PLACE komutuyla InDesign içine alarak çalışmayı alışkanlık haline getir, amatör olma, on yılların hakkını ver.

Bir gün; belgem neden bozuldu

açılmıyor dediğin zaman aynanın karşısına geç ve kendine itinayla saygılarını sun.

Illustrator belgenizin MB çok mu yükseldi, kaydetme işlemi uzun mu sürüyor, "Save As" komutunu verdiğinizde "**Create PDF Compatible File**" seçeneğini işaretlemeyen kaydet. Daha hızlı kaydedecek ve daha az yer tutacak. Ama, belge bozulduğunda kurtarıma ihtimali neredeyse yok gibi...

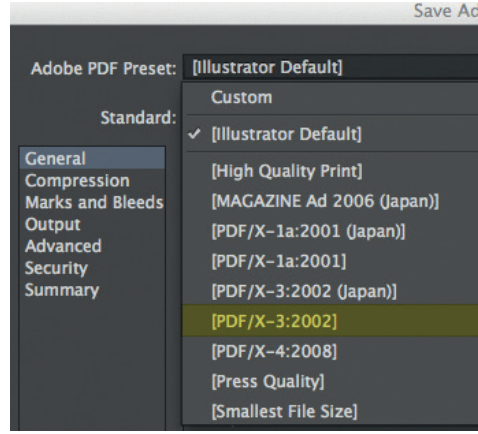
5. Benden Söylemesi: Soru Sor!

Mesleğimizin ve kullandığımız programlara, baskı süreçlerine dair bir çok bilgi bulunmakta. Bunların önemli bir bölümü tecrübelerle dayanmakta. Her bir kişinin deneyimi bulunduğu ortama, kullandığı donanım, üretim prosesine göre değişir ve sahip olduğu bilgi birikimi bu proseslerin sonucudur.

Birinin tavsiyesi, önerisi bir başka kişinin problemlerine ışık tutmayabilir. Kullandığınız her bir bilgiyi **NEDEN** kullandığınızı, tercih ettiğinizi biliyor musunuz? Daha iyi ya da farklı alternatifleri var mı? Her önerilen tavsiyeye şu soruyu sorun **NEDEN / NİÇİN?** Bunların yanıtını vermeyen bilgiyi kullanmayın, aklınızın bir köşesinde kalsın ama hayatınıza hemen sokmayın. Gelişim ancak sorgulayan beyinlerin bu bilgileri anlamasıyla, geliştirmesiyle mümkün olur.

Sektörümüzde ezberle çok bilgi var, kullanıyoruz ama neden kullandığımızı bilmeden yapıyoruz, biri böyle yapmamızı söylemişti, ama neden bilmiyorum, ise düşünün...

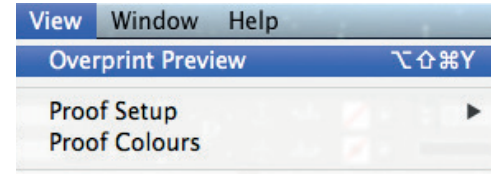
Bu arada, belgeyi PDF kaydederken **PDFX-3: 2002**'i kullanın çok iyi oluyor, neden mi, tabaka ofset ayarı için en ideal seçenek, hemde ISO standartlarına uygun tabaka ofset ayarı.

6. Benden Söylemesi: Beyaz Renge Overprint!

Olur ya, FreeHand Belgesini Illustrator programından açmış kullanıyorsunuzdur. Muhtemel alışkanlıkların henüz yerleşmediği için Illustrator/View panelinden "**OVERPRINT PREVIEW**" aktif değildir. Dolayısıyla FreeHand programında pasif olan, beyaz alanların Overprint özelliği Illustrator'da aktif olmuş olabilir. Yani Illustrator ekranında beyaz gördüğün bazı yerler baskıda beyaz değil, altındaki renk, fotoğrafın dokusunda çıkacak anlamına gelir. Illustrator ve InDesign programında bunu sürekli kontrolünü yap.

Ön izleme olarak sadece **Preview** işaretli olduğundan beyaz alanları ekranda beyaz olarak görüyorsunuzdur. Ama, ama baskıya gönderdiğinizde bu alanlar SAYDAM olur... Ne yapacağız, Illustrator'da View panelinde "**OVERPRINT PREVIEW**" sürekli aktif olacakmış... Bu beyaz overprint'li belgeyi InDesign programına alıp kullanıyorsunuzdur. Bak söylüyorum,

ister dinle ister dudak bük sallla gitsin de... InDesign programında PRE-FLIGHT denen kontrol özelliği BEYAZ renge verilmiş Overprint'leri Place komutuyla alınmış harici Illustrator belgelerinde varsa bile algılıyor seni KIRMIZI uyarı simgesiyle ekranın sol altında gösteriyor. Yanlız, bu uyarıyı önce aktif etmen gerekli, nasıl kullanacağını, detaylarıyla anlatıyorum, buraya bi bak bence; www.adobebilgi.com/kutuphane/paylasim/

7. Benden Söylemesi: Gizli Tehlike

Müşteriden gelen tasarımı, baskı belgelerini olduğu gibi, gelen yönde baskı öncesi hazırlığını yap.

Efekt verilmiş mi, Illustrator brush kullanılmış mı, efektler canlı mı bi kontrol et. Drop Shadow, brush var ise, itina ile işe yaklaş ama işi sağa ve sola döndürme. Baskı öncesi yapman gereken müdahaleleri olduğu yönde yap, hemen aç bir temiz Illustrator,

InDesign sayfası oraya bu belgeyi PLACE olarak çağır, montajını yap, filme gönder. Sonra bak keyfine...

Bak arkadaş, eski FreeHand alışkanlıklarınla Illustrator kullanamazsın. Kullanırsan çuvallayabilirsin.

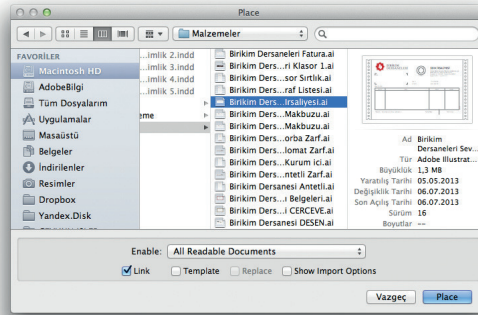
Illustrator'da objelerin altına gölge verilerek oluşturulan bir tasarım düşün. Gölgeler sağ alta doğru verilmiş olsun. Tasarımı sana bu şekilde göndermişim, belge açık halde, ham olarak.

Sen kalkıp bunu baskı alanına göre bıçak montajı yaparak basacaksın. Revolta olarak işi hazırladın, bir tanesini 90 derece, belki 180 derece döndüreceksin. Sonra basacaksın. Temiz bir iş yaptığını düşünüyorsun, acabaaaa!

Montajladığın işin gölgelerine bak bakalım, sana geldiği gibi mi? 180 derece döndürdüklerinin gölgeleride saçma sapan bir yöne gitmiş değil mi... iş basıldı, kağıt çöpe gitti, zaman gitti bu sefer ne söyleyeceksinde ajanstaki grafikeri suçlayacaksın. Zaten ajans grafikerleri baskıyı bilmez değil mi? Ama bu hep benim başıma geliyor ve muhattab benim. Hadi bakalım, kıvırmalar başlasın.

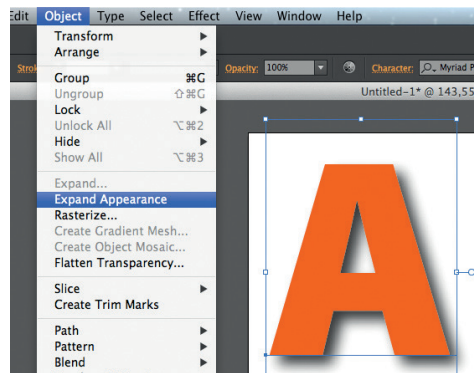
Napçaz şimdi.

1. Öneri: Illustrator çalışmasını, baskı öncesi hazırlığını müşteriye gelen yönde çalış işini bitir. Yeni belge aç,

bu ana belgeyi PLACE olarak çağır ve montajını yap. Faydası, daha hızlı montaj, montaj kaynağını değiştirdiğin anda tüm tekrarlarda bu revizyon yapılmış olur ve bir düzeltme bilgisini unutmuş olmak gibi başka bir hata yapmamış olursun.

2. ÖNERİ: Ben çok tavsiye etmiyorum, Illustrator'da EXPAND komutunu uygula ve tüm canlı efektli alanları düzleştir. Ana belgede istediğin yönde döndür. Efektler ekranda ve baskıda görünür ama döndürdüğünde önceki paragraflarda bahsettiğim sorunlar meydana gelmez.

3. ÖNERİ: Montaj için InDesign programını kullan. Temiz temiz, hızlı ve güvenli olarak işi baskıya gönder. Hem baskı öncesi hazırlık aşamalarını kontrol etmiş olursun, hem de istediğin anda ana kaynak üzerinde yaptığın revizyon, InDesign programında tüm kopyalarda aynı anda gerçekleşmiş olur.

BENDEN SÖYLEMESİ ARKADAŞ...